

Begrundelse

Fraværet af de aftalte 2.000 OSCE-observatører på et tidspunkt, hvor der er allermest brug for dem, skaber en overhængende risiko for, at den dyrest skrøbelige våbenhvile afløses af nye tragedier.

Det er spørgeren ubegribeligt, at observatørerne ikke var på plads i tirsdags, da NATO-truslen udløb, så de kunne rapportere om eventuelle overgreb og skabe et minimum af tryk for de fordrevne. Det er slemt nok, at observatørerne er ubevæbnede. Det er endnu værre, at de ikke er der.

Spørgsmålet stilles, fordi Danmark har et indlysende medansvar herfor som medlem af OSCE's leder-trojka, der efter et trojka-møde i Oslo den 21. oktober 1998 udtalte forventning om »hurtig gennemførelse« for at imødegå risikoen for genoptagelse af fjendtlighederne.

Spørgeren kunne under sit besøg i Kosova den 24.-27. oktober 1998 ved selvsyn konstatere, at freden og flygtningenes tilbagevendende hænger i en meget tynd tråd, bl.a. fordi OSCE-observatørerne ikke er på plads. Næppe var serberne ude af deres politi-checkpoints, før nogle af stillingerne blev besat af bevæbnede UCK-folk, hvilket i værste fald kan benyttes af serberne som undskyldning for at vende tilbage og genoptage terroren. Det er især et problem nu, da NATO-truslen er svækket, fordi eventuelle bombninger nu afhænger af en ny beslutning, hvorom der skal være enighed.

Spørgeren vil derfor indtrængende opfordre udenrigsministeren til som medlem af OSCE's ledelse at slå i bordet og forlange de 2.000 observatører udstationeret øjeblikkeligt – eventuelt ved midlertidig rekruttering.

Svar (3/11 98)

Udenrigsministeren (Niels Helveg Petersen): Som et led i Holbrooke/Milosevic-aftalen underskrev OSCE-formanden, den polske udenrigsminister Bronislaw Geremek og Forbundsrepublikken Jugoslaviens udenrigsminister Zivadin Jovanovic den 16. oktober d.å. i Beograd en aftale om etablering af en OSCE-verifikations-mission i Kosovo. OSCE havde allerede den 15. oktober d.å. erklæret sig principielt rede til at påtage sig opgaven. Som en del af den underskrevne aftale skulle FN's Sikkerhedsråd vedtage en resolution, der opfordrede OSCE til

at oprette OSCE-verifikationsmissionen. Det skete den 24. oktober d.å. (resolution 1203). OSCE's Permanente Råd traf herefter den 25. oktober d.å. den formelle beslutning om oprettelse af missionen.

OSCE-verifikationsmissionen var et af hovedpunkterne på OSCE-ministertrojka-mødet den 21. oktober d.å. i Oslo. Her gav Danmark uforbeholden støtte til oprettelse af missionen, og tilsagde fuldt samarbejde herom. Vi tilkendegav samtidig, at Danmark ville yde et væsentligt personelbidrag til missionen på et niveau, der afspejler vores medlemskab af OSCE-trojkaen og den vægt, vi tillægger en fredelig løsning på konflikten i Kosovo. Der var i OSCE-trojkaen enighed om, at der var vigtigt af få missionen på plads i Kosovo, så hurtigt som det var praktisk muligt.

Umiddelbart efter at OSCE havde fået og påtaget sig opgaven i Kosovo, gik OSCE's egne og de nationale danske forberedelser i gang. Der har således været en teknisk OSCE-mission i Kosovo med henblik på at bane vej for oprettelsen af missionen. Danmark deltog som medlem af OSCE's trojka i denne mission. På grundlag af den tekniske OSCE-mission vil der være et helt fast grundlag for OSCE's egne og de enkelte landes videre forberedelser. Udenrigsministeriet har allerede haft flere møder med Forsvarsministeriet og Rigspolitiet om udsendelse af observatører til Kosovo. I tilknytning til OSCE-sekretariatet i Wien er der oprettet en særlig planlægningsenhed, der skal stå for etableringen af missionen. Danmark har tilbudt personel til enheden.

En fortrop for OSCE-missionen er nu i Pristina og i færd med at skabe rammerne for den nye OSCE-mission. Vi har allerede sendt en dansker afsted, der deltager i det forberedende arbejde. Flere danske observatører vil følge i nærmeste fremtid. Vi er i tæt kontakt med OSCE-sekretariatet med henblik på at aftale nærmere om indfasningen af de danske observatører.

Man må være opmærksom på, at der er tale om en meget stor mission. Mange spørgsmål skal belyses, før man sender observatører af sted i større antal. Der skal tages stilling til indlogering, kommunikation, oprettelse af regionale centre og de mange andre dele, som er en forudsætning for etablering af missionen og dens virke. Det gælder også spørgsmålet om missionsmedlemmernes sikkerhed. Der forudses fra OSCE-verifikationsmissionen og OSCE-